

Eko manuál pro organizátory a organizátorky slavností

ZAŽIT
MĚSTO
JINAK

Lokálnost, udržitelnost a ekologie jsou pro nás důležité, a proto figurují v našem [Kodexu Zažít město jinak](#). Záleží nám nejen na zdravých vztazích, ale také na zdravém městě. S ohledem na udržitelnost chceme všechny organizátory a organizátorky motivovat k tomu, aby se pokusili snížit svoji uhlíkovou stopu a aby vytvořili akci, která bude přátelská a ohleduplná nejen k lidem, ale i k životnímu prostředí.

Jak na akci aktivně předejít vzniku odpadu

Nejlepší odpad je ten, který nevznikne. Prevence a informovanost jsou klíčové již ve fázi plánování akce. Ačkoliv se to možná nezdá, informovanost je pro ekologicky odpovědnou akci tím nejzásadnějším bodem. Je důležité informovat zapojené podniky a organizace včas nejen o tom, že se snažíte eliminovat odpad, ale zároveň je rovnou seznámit i s konkrétními možnostmi, jak toho chcete docílit. Dopředu informujte také návštěvníky a návštěvnice akce, komunikujte s nimi své rozhodnutí uspořádat udržitelnou a ekologicky odpovědnou akci, tímto motivujte je k jejich vlastní aktivitě.

Potřebný **mobiliář slavností** (židle, stoly, stany...) často poskytují městské úřady. Můžete zapátrat, zda se ve vašem okolí nenachází re-use centrum (mapu všech re-use center v ČR najdete [zde](#)). Zapůjčením či využitím již existujícího ušetříte nejen vaši peněženku, ale i životní prostředí.

Informujte místní podniky a organizace

Zamezit zbytečnému odpadu můžete například výměnou jednorázových obalů za vratné nebo **využitím zálohovaného nádobí a kelímků**. Na zápůjčky kelímků k opakovatelnému použití se můžete zkusit domluvit se svou městskou částí / městem. **Myslete na to, že zápůjčky je často nutné řešit s dostatečným časovým předstihem.** Zkuste se také dohodnout s obsluhou místních podniků a stánků, aby nedávala plastová brčka do nápojů, a vyšla vstříc lidem s vlastními nádobami. Vysvětlujte, proč je pro vás aspekt udržitelnosti důležitý před akcí i během ní.

Informujte návštěvníky a návštěvnice

V pozvánce či na plakátu vaší akce můžete lidi vyzvat, aby si přinesli **vlastní kelímek, příbor či misku**. Případně můžete s pomocí lidí ve svém okolí uspořádat sbírku nevyužitého nádobí, kterému na akci můžete dát nový smysl.¹ Místo jednorázového kelímku může posloužit i čistá zavařovací sklenice.

¹ Po skončení akce můžete nádobí uschovat pro další využití, nebo je darovat do charitativního obchodu.

Jak naložit s odpadem, který na akci vznikne

Na místě zajistěte **dostatek košů** pro směsný a tříděný odpad (sklo, papír, plast, plechové obaly). Koše viditelně označte barevně i textově. Zejména v jídelních zónách dbejte na to, aby koše byly na jasném a viditelném místě, byl jich dostatek a v případě potřeby docházelo k jejich pravidelnému vyprazdňování. Pokud máte v sousedství kompost či kontejner na bioodpad, zajistěte pro něj nádobu navíc, případně možnost kompostování rovnou komunikujte i s místními podniky či stánky s jídlem. Po akci se ujistěte, že místo opouštíte čisté a uklizené.

Pokud se rozhodnete pro využití jednorázových obalů, volte snadno rozložitelné či recyklovatelné materiály a pokuste se maximálně předejit plastovému odpadu. Vyhýbejte se plastovým kelímkům, taškám či příborům na jedno použití. Preferujte papírové tácky či tašky před plastovými, dřevěné příbory před těmi z plastu apod.

Jak efektivně snížit ekologickou stopu akce

Eko nemusí znamenat jen ekologicky, ale také ekonomicky. Využívejte maximálně to, co již máte, nebo požádejte sousedy o **zápůjčku** či **darování** před tím, než se rozhodnete něco nového koupit. Pokuste se na místě maximálně **omezit plýtvání** energiemi, vodou i jídlem. Snižte spotřebu elektřiny (například preferencí akustických koncertů, využití denního světla apod.). Upřednostňujte lokální a snadno dostupné možnosti před neekologickým způsobem dopravy a převozem výbavy a techniky. Totéž platí i v případě udržitelné konzumace – preferujte lokální a sezónní potraviny před exotickým jídlem, dováženým z druhé části planety. Zažít město jinak není o pompézní produkci, ale o oživení vaší ulice, parku či náměstí. Zapojte své okolí a nebojte se požádat o pomoc sousedy.

V duchu „udělej si sám“ můžete vzniku odpadu předcházet také formou **kreativní upcyclingu**. V oblíbených dílnách (nejen) pro děti můžete využít vhodný odpadový či zbytkový materiál (PET lahve, novinový papír, zavařovací sklenice, plechovky, odstřížky látek aj.) a udržitelnost propsat do samotného programu. Můžete uspořádat **swap** – výměnu věcí, oblečení či květin a podpořit cirkulární ekonomiku. Konkrétní programové tipy naleznete níže.

Pokud vás problematika udržitelnosti a ekologie zajímá a chcete pomoci s osvětou, můžete navázat spolupráci s organizací z vašeho okolí, která se těmito tématy zabývá, uspořádat přednášku či workshop a zlepšit informovanost o ekologických tématech ve své lokalitě. Zažít město jinak může být skvělá příležitost, jak podpořit ekologické smýšlení a odpovědnost u lidí z vašeho sousedství. Sousedská slavnost může pomoci navázat pravidelný kontakt s místními a aktivizovat je ve prospěch životního prostředí. Společně může vést k založení sdíleného kompostu, re-use dílny či komunitní zahrádky.

TIPY NA UDRŽITELNÉ AKTIVITY A PROGRAM

Dílny

Upcyklační dílny

Proměňte odpad v poklad. Formou upcyklační dílny můžete využít odpadové či jinak nepoužívané materiály a věci, a přecházet tím vzniku odpadu. Zároveň můžete popustit uzdu své představivosti a užít si radost z procesu tvoření.

Šicí dílna

Ušijte si látkové pytlíky, tašky a obaly nejen na potraviny, ale třeba na školní sešity a knihy. Z textilu mohou vzniknout také brože, doplňky či hračky. Zkuste využít odštířky látek či staré kousky oblečení. Můžete také zřídit „šicí ambulanci“ pro štopování ponožek, kalhotové záplaty a jiné opravy i kreativní úpravy oděvů.

Nábytková dílna

Vyrobte si květinový truhlík, vertikální záhon, stůl či jiný kus nábytku ze starých palet a zbytkového dřeva.

Papírová dílna

Využijte starých novin a časopisů pro tvorbu koláží. Z volných listů či vytrhaných stránek z polopopsaných sešitů můžete sešít nové bloky, skicáky a sešity. Sestavte si město z kartonu a papírových obalů od čajů, sirek a dalších krabiček.

Výtvarná dílna

Výtvarná díla i dílna mohou vzniknout nejen na papíře. Malovat můžete na kameny, zavařovací sklenice či textil.

DALŠÍ AKTIVITY A PROGRAM

Swap kytek, věcí a oblečení

Máte doma spoustu nevyužitých věcí nebo byste rádi obměnili svůj šatník? Uspořádejte komunitní výměnu věcí (swap). Vyměňovat se dají i rostliny a domácí výrobky. Pokud chcete rozproudit komunitní život ve svém okolí, můžete do výměny nabídnout i nějakou schopnost či službu (např. fotím akce a oslavy a výměnou bych se ráda zlepšila v angličtině).

